

**Szóbeli választ igénylő kérdés: O-000011/2018
a Bizottság számára**

az eljárási szabályzat 128. cikke

Maria Grapini, Olga Sehnalová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzulică, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Tárgy: Gyámság az értelmi fogyatékossgal élők számára

Az Európai Unióban hozzávetőleg 80 millió fogyatékossgal élő ember él. Közülük sokakat – főként az értelmi vagy pszichoszociális fogyatékossgal bírókat – részben vagy teljesen megfosztottak jogképességüktől, azaz megvonták tőlük azt a jogot, hogy független életet éljenek, és döntést hozzanak saját életükkel kapcsolatban. Az ilyen helyzetben lévő európai polgárok nem választhatják meg, hogy kivel és hol élnek, nem szavazhatnak vagy indulhatnak választáson (ideértve az európai uniós választásokat), nem házasodhatnak, és nem köthetnek munkaszerződést. A fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény (CRPD) – amelyet az EU és szinte valamennyi tagállama ratifikált – elősegíti az emberi jogi alapú megközelítést, és elismeri, hogy valamennyi fogyatékossgal élő személy joggyakorlónak tekintendő, és másokkal megegyező jogképességgel kell rendelkeznie. A fogyatékossgal ilyen megközelítése alapvető hatást fejtett ki a jogképességgel kapcsolatos jogszabályokra, és szükségessé tette a fogyatékossgal élő személy nevében döntést hozó másik személy jogi felhatalmazásáról (helyettes döntéshozatal) a személyek saját döntéshozatalának segítésére (támogatott döntéshozatal) való áttérést. Annak ellenére, hogy szinte valamennyi uniós ország ratifikálta a fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ-egyezményt, a jog valamennyi tagállamban továbbra is lehetővé teszi a jogképesség fogyatékossgal miatti megvonását, ami hátrányos megkülönböztetés. Mindazonáltal léteznek eredményes támogatott döntéshozatali modellek, ezeket tovább kell fejleszteni, hogy olyan megfelelő támogatást nyújtsanak, amely valamennyi ember számára lehetővé teszi, hogy a többi uniós állampolgárhoz hasonlóan döntést hozhasson és teljes körűen gyakorolhassa jogait. A fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottság 2015-ben felülvizsgálta az e téren tett uniós erőfeszítéseket. Az európai fogyatékossgügyi stratégia végrehajtásáról szóló bizottsági eredményjelentés szerint azonban kevés előrelépés történt a jogképességhez és az uniós jogokhoz kapcsolódó kérdések tekintetében.

Hogyan javítható az uniós intézmények szerepe – a területen meglévő hatásköreik keretein belül – annak érdekében, hogy aktívabban ösztönözzék a tagállamokat a jogképességgel kapcsolatos jogszabályaik módosítására? Milyen lépéseket tehet az Unió annak biztosítására, hogy a jogképességüktől megfosztott személyek az uniós jog által biztosított jogaikat, ideértve a következő európai parlamenti választásokon való szavazati jogot is, a lehető legteljesebb mértékben gyakorolhassák?

Előterjesztve: 31.1.2018

Továbbbítva: 2.2.2018

A válaszadás határideje: 9.2.2018